THE UNIVERSAL SIGNIFICANCE OF SCIENTIFIC-SPIRITUAL HERITAGE OF KHOJAGON, NAQSHBANDI SUFI TEACHINGS IN THE CONTEXT OF WORLD CULTURAL CIVILIZATION

International scientific conference

May 27-28, 2019 Navoi, Uzbekistan

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ
ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

НАВОИЙ ДАВЛАТ ПЕДАГОГИКА ИНСТИТУТИ

“ИЖТИМОИЙ ФАНЛАР” КАФЕДРАСИ

“ЖАҲОН МАДАНИЙ ЦИВИЛИЗАЦИЯСИ КОНТЕКСТИДА ХОЖАГОН, НАҚШБАНДИЯ ТАСАВВУФИЙ ТАЪЛИМОТЛАРИ ИЛМИЙ-МАЪНАВИЙ МЕРОСИНИНГ УМУМБАШАРИЙ АҲАМИЯТИ” МАВЗУСИДАГИ ХАЛҚАРО ИЛМИЙ КОНФЕРЕНЦИЯ

2-КИТОБ

Навоий-2019

Мазкур мақолалар тўплами Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Махкамасининг 2019 йил 25 февралдаги 133-сонли фармойишига асосида 2019 йил 28-29 май кунлари Навоий давлат педагогика институтида “Жаҳон маданий цивилизацияси контекстида Хожагон, Нақшбандия тасаввуфий таълимотлари илмий-маънавий меросининг умумбашарий аҳамияти” мавзуида ташкил этилган Халқаро илмий конференцияси материаллари асосида тайёрланган.

Конференция Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 11 июлдаги “Абдулхолиқ Ғиждувоний 915 йиллиги ва Баҳоуддин Нақшбанд таваллудининг 700 йиллигини нишонлашга тайёргарлик кўриш ва уни ўтказиш” тўғрисидаги Ф-49/88-сонли Фармони ижроси асосида ташкил этилди.

Мазкур тўплам магистрлар, ёш олимлар, тадқиқотчилар, докторантлар ва кенг китобхонларга мўлжалланган.

Халқаро илмий конференция мақолалар тўпламини тайёрлаш учун масъуллар:

Масъул муҳаррир: Б.Х.Данияров

Илмий муҳаррир: фалсафа фанлари доктори, проф. Н.О.Сафарова

Тақризчилар: филология фанлари доктори, проф. С.Рафиддинов
фалсафа фанлари доктори, проф. Б.Тўраев
тарих фанлари доктори, проф. Э.Каримов

Матнларда фойдаланилган мисол, кўчирма ва маълумотлар аниқлиги учун муаллифлар жавобгардирлар.

Ушбу тўплам Навоий Давлат педагогика институти Илмий Кенгаши йиғилишида муҳокама қилинган ва нашрга тавсия этилган. (2019 йил ___апрель, №10-сонли)

© Навоий Давлат педагогика институти, 2019

JON STEYNBEKNING "THE WINTER OF OUR DISCONTENT" ("QAYG`ULARIMIZ ZIMISTONI") ROMANIDA BOSH QAHRAMON TALQINI HAMDA YOZUVCHINING OBRAZ YARATISH MAHORATI

Muxtorova Maftuna
BuxDU II bosqich
magistratura talabasi

Badiiy adabiyot yosh avlodni axloqiy, g `oyaviy va ilmiy dunyoqarashini shakllan-tirishda muhim rol tutadi. Badiiy asarda yangi kishini shakllantirishda g`oyaviy, axloqiy, nafosat ta'sir kuchini o`zida mujassamlashtirgan badiiy asarga xos tasviriy vositalar, o`ziga xos xususiyatlar o`quvchiga tushunarli bo`lgan taqdirdagina uning tarbiyaviy ahamiyati, ta'sir kuchi to`liq namoyon bo`ladi.

Tasviriylik va hissiylik badiiy matnning asosiy xususiyatlaridandir. Chunki yozuvchi tabiiy va ijtimoiy borliqqa nisbatan erkin munosabatda bo`lib, shu borliqning mohiyatini ochib ko`rsatish maqsadida turli-tuman lug`aviy birliklar, badiiy obrazlar, adabiy tilning tasviriy vositalari va nozik qirralaridan to`liq foydalanadi.

Yozuvchi o`z asariga qahramonlar, personajlar va hayotiy unsurlar tanlar ekan, uning bu ishi doimo ma'lum maqsadga yo`naltirilgan bo`ladi. Shu sababli adib har bir obrazga ma'lum ma'no yuklaydi va uni individual sifatlar bilan tasvirlaydi, ana shu ma'no, maqsadga xos so`zlatadi, xarakterlantiradi. Bunda har bir leksik – stilistik unsur juda muhim rol o`ynaydi.

Har bir jamiyatda tabiiyki shunday illatlar mavjudki, ular insonning ma'naviy tanazzuliga sabab bo`ladi. Steynbek ham "The Winter of our Discontent" asarida Amerikada 1960-yillarda hukmron jamiyat hamda undagi insonni ma'naviy nogironga aylantiruvchi tomonlarini, sof va halol bosh qahramon Itenning ana shu jamiyat qurboniga aylanishini yoritadi. Shu boisdan muallif romanni quyidagi epigraf bilan boshlaydi. Haqiqatdan ham, jamiyatda bosh qahramonning taqdiriga o`xshash bir qator insonlar mavjud edi, hatto hozirgi kunda ham bundaylarni ko`plab uchratish mumkin. "Readers seeking to identify the fictional people and places here described would do better to inspect their own communities and search their own hearts, for this book is about a large part of America today"[1].

Asarda voqealar bo`lib o`tadigan joy Yangi Angliyadagi kickina shaharcha. Bosh qahramon shu shaharcha asoschilarining avlodidan, iqtisodiy ahvoli yomon emas, bir so`z bilan aytganda, o`rtahol halol amerikalik. O`sha yillarda Steynbekni mamlakatdagi an'ana va turmush tarzidagi o`zgrishlar tashvishlantirar edi. Bunday tashvishlanishga loyiq tomonlardan biri jamiyatdagi insonlarda arzigulik maqsadning yo`qligi edi. O`zining romanida mamlakatdagi turmush tarzi oddiy halol insonga qanchalik ta'sir ko`rsatishini ochib beradi. Bunday turmush tarzi boylik uchun xiyonat va jinoyatga boshlashini ochiq-oydin ko`rsatib beradi. Shu o`rinda uning xotini bilan suhbatini keltiramiz, chunki pulning qadrlovchi jamiyat a'zolari uning oilasida ham bor edi: uning xotini va o`gli. Ular Itenning dunyoqarashiga umuman zid fikrlaydilar va uni ham noto`g`ri fikrlayotganini uqtirmoqchi bo`ladilar. Chunki ularni qamrab turgan jamiyatda shunday fikrga ega shaxslar ko`pchilikni tashkil etadi.

Bosh qahramon Iten juda ko`ngli toza, hazillashishni yoqtiradigan, hayotdan zavqlanib yashaydigan inson. Uning har kuni bir xil o`tadi, ammo u har bir kunidan lazzat topishga harakat qiladi, hattoki, atrofidagi tabiatga- jonivorlarga ham befarq emas. Ular bilan suhbat quradi, bu esa uning g`ayrioddiy tabiatidan darak beradi. ""Do you know what is spermaceti is?" Red Baker gave a whinning sigh. "I see you don't…….. Read "Moby-Dick, dog. That's my advice to you""[2]. Yoki mana bu parchada qushlar bilan suhbatini ko`ramiz, xuddi yaqin insonlari bilan gaplashayotgandek, dildan suhbat quradi. "Halfway down the first block a delinquent gang of English sparrows were fighting on the new-coming lawn of the Elgar house, not playing but rolling and picking and eye-gouging with such ferocity and so noisily that they didn't see Ethan approach. He stopped to watch the battle.

"Birds in their little nests agree," he said. "So why can't we? Now there's a bunch of horse crap for you. You kids can't get along even on a pretty morning. And you're the bastards Saint Francis was nice to. Screw!" He ran at them, kicking, and the sparrows rose with a whispered roar of wings, complaining bitterly in door-squeak voices. "Let me tell you this,' Ethan said after them. At noon the sun will darken and a blackness will fall on the earth and you will be afraid.'"[3]

Haqiqatdan ham, bosh qahramon nutqi orqali yozuvchi o`z fikrlarini bayon etadi, chunki shu parchada "qushlar kichkina inini bo`lishib yashar ekan, nega insonlar bir-birlari kelishib yashay olmaydilar", deya kitobxonga to`g`ridan-to`g`ri savol beradi.

Bilamizki, badiiy asarda bosh qahraminning tashqi ko`rinishi, yoki ichki dunyosiga urg`u beriladi. Tashqi ko`rinish tasviri "portrait of depiction" deyiladi hamda uni barcha asarlarda birday uchratib bo`lmaydi. Aynan bu romanda ham Itenning tashqi ko`rinishi tasvirlangan parchani uchrata olmaymiz. Ammo Steynbek uning ichki olamini, asta-sekin botiniy bo`ladigan undagi o`zgarishlarni goh monologlar bilan, gohida dialoglar yordamida ochib beradi. Romanning boshidan ikkita bo`limi uchinchi shaxs tilidan, uchinchi bo`limdan boshlab birinchi qismning so`ngiga qadar birinchi shaxs tomonidan so`zlab beriladi. Ikkinchi bo`lim o`ninchi bo`limdan boshlanadi, uning ham ikki bo`limi uchinchi shaxs tilidan qolganlari birinchi shaxs tilidan so`zlab beriladi. Uchinchi shaxs tilidan so`zlanishi kitobxonni bosh qahramonga yaqinlashtiradi, chunki uning o`y-xayoli, fikri, ichki dunyosidagi o`zgarishlarni guvohi bo`lish mumkin.

Roman boshida bosh qahramon halol, yashashni mol-mulkda emas, oilaviy baxtda, deb biladigan inson. Uning uchun har bir kun mukofot va uni yaxshi kayfiyat bilan o`tkazadi. U nafaqat oila a'zolari bilan, balki atrofidagi barcha bilan yaxshi munosabatda bo`ladi, doim hazillashadi.

Iten uchun har bir insonning ko`ngli muhim, u hech kimni xafa qilmaydi, hech kimga ozor berishni istamaydi. "Now whose feelings can I hurt, sugarfoot?" he said to his wife. "There ain't nobody nor nobody's feelings here. Just me and my unimum unimorum until—until I open that goddam front door."[4]

1960-yilda Amerikada hukmron jamiyatda insonlarda o`zgarish sodir bo`layotgan edi, bu esa Steynbekni tashvishga soladi. Bosh qahramon Iten ham insonlardagi, xotini va bolalaridagi molu-davlatga o`chlikdan cho`chiydi.

---

[1] Steinbeck John. The Winter of Our Discontent - royallib.com.doc.
[2] Steinbeck John. The Winter of Our Discontent - royallib.com.doc.
[3] Steinbeck John. The Winter of Our Discontent - royallib.com.doc.
[4] Steinbeck John. The Winter of Our Discontent - royallib.com.doc.

Yana bir o`rinda uning hallolligining guvohi bo`lamiz. O`g`li insho yozishda yordam so`raganida unda bu ish seniki emas, meniki bo`ladi deydi. Bu esa uning rostgo`yligini isbotlaydi. “Maybe you could help us with the essays.” “Then they wouldn’t be yours.”

Romandagi ikki voqea – Marjining bashorat qilishi, tadbirkorning unga ish taklif qilishi undagi o`zgarishlarning sababchisi bo`ladi, chunki har qanday ifloslangan muhit insonni bo`g`ishi, undagi ezgu xislatlarni o`ldirishi mumkin. Buning uchun u kuchli bo`lishi kerak, ammo Itenda bunday kuch mavjud emas. “The structure of my change was feeling, pressures from without, Mary’s wish, Allen’s desires, Ellen’s anger, Mr. Baker’s help. Only at the last when the move is mounted and prepared does thought place a roof on the building and bring in words to explain and to justify. Suppose my humble and interminable clerkship was not virtue at all but a moral laziness?”[5]

Romanda voqealar rivojlangani sayin bosh qahramonning pul haqida fikri o`zgara boshlaydi, ammo u bularning barini o`g`li, turmush o`rtog`i uchun qiladi. Yillar davomida unga nisbatan qilingan munosabat tufayli u kim ekanligini firibgarlik bilan bo`lsa ham. Isbotlamoqchi bo`ladi. Romanda uning ichki tug`yoni bayon etiladi, bosh qahramon bu ishni faqat bir marta qilishini, keyin esa bu yo`ldan qaytishini qayta-qayta ichida takrorlaydi.

Voqealar rivojlangani sayin bosh qahramonda ichki g`alayon boshlanadi, u muammolar girdobida qoladi va ularga qarshi kurasha olmaydi. Bosh qahramonda ichki yemirilish, ich-etini tirnash sodir bo`ladi. “When a condition or a problem becomes too great, humans have the protection of not thinking about it. But it goes inward and minces up with a lot of other things already there and what comes out is discontent and uneasiness, guilt and a compulsion to get something—anything—before it is all gone”[6].

Urush bosh qahramondagi hallollik va insoniylikni o`zgartira olmaydi, ammo uni qamrab turgan jamiyat uni ma’naviy nogiron kimsaga aylantiradi. Ayniqsa, uning oilasi va ularning moddiy ehtiyojlarini qoniqtirish uchun bosh qahramon shu qabih ishlarga qo`l uradi.

Steynbek bosh qahramon orqali o`z nuqtai-nazarini bildiradi. Ushbu asar muallifning so`nggi romani bo`lgani bois, yozuvchi o`zining davrga va jamiyatga munosabatini bosh qahramon yordamida ifodalaydi. Ayniqsa, 1960 yildagi saylovlar, amerikaliklarda kuzatilayotgan o`zgarishlarga keng to`xtaladi.

Asar so`ngida bosh qahramon hayotning qabihliklaridan, o`zining qilmishlaridan pushaymonligi ifodalanadi. U o`glining birovlardan ko`chirib yozgan inshosining qizi tomonidan fosh etilishini ko`tara olmaydi. Farzand inson uchun qadrli, uning shunday beg`uborlik yillarida bunday qadam qo`yishi – bu falokat. Iten bu falokatga chiday olmay, bu hayotdan ketmoqchi bo`ladi. Aytishadiku, dunyoda bitta yaxshi inson qolguniga qadar bu hayot davom etadi. O`z joniga qasd qilayotganida, o`sha Debora ammasidan qolgan tumor uni qutqaradi. U shunday nur sochadiki, bosh qahramon bu tumorni munosib inson avloddan-avlodga yetkazishi kerakligini anglaydi. Bu esa uning qizi- Ellen.

Shu o`rinda romanning boshida muallif uni kimga bag`ishlaganini eslatmoqchimiz. “To Beth, my sister, whose light burns clear”[7]. Uning fikricha, har bir insonning o`z shu’lasi bor. Uning qanday insonligiga qarab, u yorug`, yoki xira nur sochadi. Steynbekning fikricha, opasining shu’lasi yorqin, shu boisdan roman unga bag`ishlanadi. Aytmoqchiki, asar yaxshi insonlarga bag`ishlangan. Asar so`ngida bosh qahramon ham o`zining shu’lasi so`nganini fahmlaydi, ammo yana bir munosib shu’la nur sochishi kerakligini aytib, uyga qaytadi. Demak, u yana ezgulik qilishda davom etadi.

Xulosa o`rnida shuni aytish mumkinki, roman voqealari aprel oyidan iyulga qadar bo`lib o`tgan davrni – qisqa muddatni qamrab olsa ham, bir insonning ma’naviy tanazzuli uchun bu yetarli. Muallif bu bilan inson uchun hayoti da qanchalik pastkashlikka qo`l urishi mumkinligini, buning uchun o`zini halol saqlashga harakat qilishi lozimligini uqtiradi. Har qanday ma’naviy tanazzul kelajak avlodga o`z ta’sirini o`tkazmay qo`ymaydi, shunday ekan hech qanday moddiy narsa farzandlardan ustun bo`la olmaydi.

---

[5] Steinbeck John. The Winter of Our Discontent - royallib.com.doc.
[6] Steinbeck John. The Winter of Our Discontent - royallib.com.doc.
[7]Steinbeck John. The Winter of Our Discontent - royallib.com.doc.

МУНДАРИЖА

Сўзбоши...3

1-ШЎЪБА. ХОЖАГОН, НАҚШБАНДИЯ ТАСАВВУФИЙ ТАЪЛИМОТЛАРИНИНГ ИЛМИЙ-МАЪНАВИЙ МЕРОСИ

СЛУЖЕНИЕ ИСТИНЕ БАХАУДДИНА НАКШБАНДИ
Рахманова А.Х., к.ф.н, доц.,– НавГПИ,
Навоий………………………………………………………………..5

“NAQSHBANDIYA” TA’LIMOTINING TADBIRKORLIK FAOLIYATIDAGI O`RNI
Sharifjanova G., dots.,–NavDPI. Ijtimoiy fanlar kafedrasi o’qituvchisi,
Navoiy……………………………………………………………………………………………………..6

ОСНОВАТЕЛЬ ОРДЕНА - ШЕЙХ БАХАУДДИН НАКШБАНД
Казимова Г.Х.,к.ф.н., доц.,– БухИТИ.,
Бухоро………………………………………………………………………………………………………7

СИЛСИЛАИ ШАРИФДАГИ ПИРИ КОМИЛ- ЗИЁУДДИН АҲМАД АЛ-КУМУШХОНАВИЙ
Гуламова М. Т., к.ф.н., доц.,–БухДТИ,
Бухоро……………………………………………………………………………………………………...8

БАҲОУДДИН НАҚШБАНД ТАЪЛИМОТИ МАРКАЗИДА КОМИЛ ИНСОННИ ШАКЛЛАНТИРИШ ҒОЯСИ
Сарсенбаева Р.М., доц. п.ф.н.,–ТошМИ., “Касбий таълим” кафедраси уқитувчиси.Тошкент……………………………………………………………………………………10

АБДУЛХОЛИҚ ҒИЖДУВОНИЙ (ХОЖАГОН-НАҚШБАНДИЯ) ТАСАВВУФ ТАЪЛИМОТИ ХУФЯ ЗИКР МАҚОМЛАРИНИНГ ПСИХОЛОГИК ЖИҲАТЛАРИ
Қосимов У.А. пс.ф.н.,– БухХТХҚТВУМОХМ
“Педагогика, психология ва таълим технологиялари” кафедраси мудири.
Бухоро……………………11

АБДУЛХОЛИҚ ҒИЖДУВОНИЙ (НАҚШБАНДИЯ) ТАСАВВУФ ТАЪЛИМОТИНИНГ ЖАҲОН ЦИВИЛИЗАЦИЯСИДАГИ ТАРИХИЙ АҲАМИЯТИ
Қосимов У.А. пс.ф.н.,– БухХТХҚТВУМОХМ
“Педагогика, психология ва таълим технологиялари” кафедраси мудири.
Бухоро…………………..13

НАҚШБАНДИЯ ТАРИҚАТИНИНГ ШАКЛЛАНИШИДА ТАСАВВУФ ТАЪЛИМОТИНИНГ ЎРНИ
Ахмедова З.,–НавДПИ., Ижтимоий фанлар кафедраси катта ўқитувчиси.
Навоий…………………..14

ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИДА ИЖТИМОИЙ БАРҚАРОРЛИКНИНГ ЎРНИ
В.Э.Чўлиева – НавДПИ, Ижтимоий фанлар кафедраси.
Навоий………………………………………..16

ЖАМИЯТ ТАРАҚҚИЁТИДА ТИНЧЛИК ВА ОСОЙИШТАЛИКНИНГ ЎРНИ
В.Э.Чўлиева – НавДПИ, “Ижтимоий фанлар” кафедраси.
Навоий…………………………………………17

МИЛЛИЙ ҚАДРИЯТЛАРИМИЗ ДУРДОНАСИ БУХОРОНИНГ БУЮК ЕТТИ ПИРЛАРИНИНГ ЮРТИМИЗ ДОВРУҒИНИ ЁЙИШДА ҲАМДА ҲОЗИРГИ ДАВР УЧУН МАДАНИЙ ТАРБИЯВИЙ АХАМИЯТИ
Узоқов О.Х., т.ф.н.–БухВХТХҚТВУМОҲМ
«Амалий фанлар ва мактабдан ташқари таълим» кафедраси мудири.Бухоро…………………………..18

ХОЖА АХРОР ВАЛИЙ- НАҚШБАНДИЯ ТАЪЛИМОТИНИНГ ДАВОМЧИСИ
Аҳмедова З., – НавДПИ, “ Ижтимоий фанлар” кафедраси катта ўқитувчиси.
Навоий…………………19

BAHOUDDIN NAQSHBAND MA'NAVIY MEROSINING MUSTAQILLIK YILLARI DAVRIY MATBUOT SAHIFALARIDA YORITILISHI
O'tayeva F.X.– BuxDU katta o'qituvchi.
Buxoro…………………………………………………………………20

ХЎЖА АБДУХОЛИҚ ҒИЖДУВОНИЙ ТАЪЛИМОТИДА МАЪНАВИЙ-АХЛОҚИЙ ПОКЛИК ВА КОМИЛ ИНСОН ҒОЯСИ
Худойберганов Ш.Ш., Орипов Э.Ш.– ҚўқонДПИ ўқитувчилари.
Қўқон……………………………………..21
ЕТТИ ПИР ВА УЛАРНИНГ МАЪНАВИЙ-АҲЛОҚИЙ ҚАРАШЛАРИ
Рустамов Ш.Ш. – БухДУ "Психология кафедра"си ўқитувчиси.
Нозимов Ж.Т. – БухДУ психология таълим йўналиши 2 курс талабаси.Бухоро……………….22

ХОЖАГОН – НАШҚБАНДИЯ ТАРИҚАТИНИНГ БУГУНГИ КУНДАГИ АҲАМИЯТИ
Ғаниева Н. Х.–Жисмоний тарбия ва спорт бўйича мутахассисларни илмий методик таъминлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш маркази Самарқанд филиали,
Самарқанд……………………24

ШАХС КОМОЛОТИДА НАҚШБАНДИЯ ТАЪЛИМОТИНИ ПСИХОЛОГИК УЙҒУНЛИГИ
Пўлатов Ж.А.– ЖТСБМИМТҚТМО Маркази катта ўқитувчиси. Навоий…………………………………
24

ABDUXOLIQ G'IJDUVONIYNING BARKAMOL INSON HAQIDAGI FIKRLARI
Haydarova D.–XTXQTMO hududiy markazi o'qituvchisi,
Navoiy……………………………………………….25

YETTI PIR TARIQATI VA YOSHLAR TARBIYASI
Sattorova M.R.,–Nav.DPI.O`zbek tili kafedrasi katta o`qituvchisi, Navoiy……………………………………27

НАҚШБАНДИЯ ТАЪЛИМОТИНИНГ МАРКАЗИЙ ОСИЁ, ЎРТА ВА ЯҚИН ШАРҚ ХАЛҚЛАРИНИНГ ИЖТИМОИЙ-СИЁСИЙ, МАЪНАВИЙ-МАДАНИЙ ҲАЁТИДА ТУТГАН ЎРНИ
Назаров Н.Н.,–НавДПИ, Ижтимоий фанлар кафедраси ўқитувчи,
Навоий………………………………28

BAHOUDDIN NAQSHBANDNING TA'LIMIY-AXLOQIY QARASHLARI
Raximova G.F.–NavDPI "Maktabgacha ta'lim" yo'nalishi 2-kurs talabasi.
Ilmiy rahbar: Haydarova Sh.N.
Navoiy……………………………………………………………………..29

ABDUXOLIQ G'IJDUVONIY VA G'IJDUVON TABIATI
Jalolova N.–Navoiy shahri 14-son umumiy o'rta ta`lim maktabi o'qituvchisi.Navoiy…………………………30

БАХАУДДИН НАКШБАНДИ – ВЕЛИКИЙ СВЯТОЙ УЗБЕКИСТАНА.
Тукмуродова М. – НавДПИ студентка 1-го курса фак. Ин. яз.
Научный руководитель Ашрапов Р.
Навоий…………………………………………………………………32

НАҚШБАНДИЯ ТАРИҚАТИДАГИ ЕТТИ ПИРЛАР ВА УЛАРНИНГ АХЛОҚИЙ ҚАРАШЛАРИ
Бозорова И. –НавДПИ "Факультетлараро чет тиллар" кафедраси ўқитувчиси
Рамазонова М.К. – Кармана тумани "Юлдузча" номли 17-МТМ психологи.
Навоий……………………34

БУХОРОЛИК ХОЖАГОН –НАҚШБАНДИЯ ТАСВВУФ ТАЪЛИМОТИ БУЮК ЕТТИ ПИРИ
Исмоилова Г.– БухХТБга қарашли 12-сон мактаб амалиётчи психологи,
Бухоро……………………35

2-ШЎЪБА. ТАСАВВУФ ТАЪЛИМОТИНИНГ ИЛМИЙ-НАЗАРИЙ АСОСЛАРИ

ХОЖА МУҲАММАД ПОРСОНИНГ “ФАСЛУЛ-ХИТОБ” АСАРИДА НАФС ВА НАФСНИНГ ҲАҚҚИ МАСАЛАСИ ТАҲЛИЛИ
Намозов Б.Б. доц.– БухДУ, “Ислом тарихи ва манбашунослиги, фалсафа” кафедраси мудири,
Намозова К.Б.– “Инглиз филологияси”кафедраси ўқитувчиси.
Бухоро…………………………………37

ЗАРАФШОН ВОҲАСИ – ИСЛОМ МАДАНИЯТИ МАРКАЗИ СИФАТИДА
Исмоилова Д. А., т.ф.н., доц., Хаитова М. Р.,
Сапарбоева Э.Д., –НавДКИ, катта ўқитувчилар.
Навоий…………………………………………………..38

ТАСАВВУФ ТАЪЛИМОТИДА КОМИЛ ИНСОН ТУШУНЧАСИ
Шамиева О.Р.п.ф.н, доц, Норов Ш.С.,–НДКИ,
Навоий……………………………………………………..39

ALISHER NAVOIYNING “LISON UT-TAYR” DOSTONIDA INSONIYLIK TARANNUMI
Boltayeva G. f.f.n..–NavDPI O`zbek tili kafedrasi.
Navoiy……………………………………………………..40
ТАСАВВУФ ВА ШОҲ НЕЪМАТУЛЛОҲИ ВАЛИ
Қулдошев А.–Фалсафа доктори (PhD) –СамАҚИ,
Самарқанд……………………………………………41

NAQSHBANDIYA TASAVVUFIY TA’LIMOTIDA KOMIL INSON VA QADRIYATLAR
Suvonova N.M. –NavDPI, “Ijtimoiy fanlar” kafedrasi katta o’qituvchisi
Navoiy…………………………………43

SA'DUDDIN TAFTAZONIYNING HAYOTI VA ILMIY MEROSI
Norqobilov M.X. – NavDPI, “Ijtimoiy fanlar” kafedrasi o’qituvchisi
Qobilova F.A. – Navoiy shahar 16-DIUM o`qituvchisi,
Navoiy………………………………………………..44

ТАСАВВУФИЙ ҚАДРИЯТЛАРНИНИГ ФАРЗАНД ТАРБИЯСИДАГИ АХАМИЯТИ
Нумонова Д.У.– НавДПИ,
Навоий……………………………………………………………………………46
“ХАМСА”ДА ИСЛОМ НУРИ: ТАДҚИҚ ВА ТАЛҚИН
Қувонов З.,–НавДПИ, Ўзбек адабиёти кафедраси катта ўқитувчиси.
Навоий……………………………..47

ТОЛЕРАНТНОСТЬ В СОЦИАЛЬНО – ФИЛОСОФСКОМ НАСЛЕДИИ МЫСЛИТЕЛЕЙ ВОСТОКА
Марданова Ф.Б.,– НГПИ ст.преп. кафедры русского языка и литературы.
Навоий……………………..48

TAFTAZONIYNING IJTIMOIY QARASHLARI VA MANTIQIY MULOHAZALARI
M.Norqobilov -NavDPI
o’qituvchisi……………………………………………………………………………..50

АЛИШЕР НАВОИЙ АСАРЛАРИДА ТАСАВВУФ ТАЪЛИМОТИ ҒОЯСИ- КОМИЛ ИНСОНЛИК ИЖТИМОИЙ—ПСИХОЛОГИК ҲОДИСА, РЕАЛ ВОҚЕЛИК СИФАТИДА
Бақоева М.–Бухоро вилояти ХТХҚТУМОҲМ
“Педагогика психология ва таълим технологиялари” кафедрасининг ўқитувчиси. Бухоро……………51

МУТАВАССУФЛАР ТАЪЛИМОТИДА МАЪНАВИЙ-АХЛОҚИЙ ҒОЯЛАР
Хасанова М.–Бухоро вилояти ХТХҚТУМОҲМ “Мактабгача, бошланғич ва махсус таълим методикаси” кафедрасининг катта ўқитувчиси. Бухоро.
………………………………………..52

САДРИДДИН АЙНИЙ – МИР АРАБ ТАРИХИ ТАДҚИҚОТЧИСИ
Темиров Ф.У.–БухДУ. Ўқитувчи.
Бухоро………………………………………………………………………53

ЖАЛОЛИДДИН РУМИЙНИНГ АЁЛ ҲАҚИДАГИ ҚАРАШЛАРИ
Ашурова М.С.– БухДУ , Илмий тадқиқотчи.
Бухоро………………………………………………………………55

MOVAROUNNAHRDA TASAVVUFIY QARASHLARNING PAYDO BO’LISHI VA AZIZIDDIN NASAFIY ILMIY MEROSI
Rajabova D.– BuxDU Tarix va madaniy meros fakulteti “Islom tarixi va manbashunosligi. Falsafa” kafedrasi o’qituvchisi.
Buxoro……………………………………………………………………………..56

АЗИЗИДДИН НАСАФИЙ АСАРЛАРИНИНГ ШАРҚ ВА ҒАРБ ТАДҚИҚОТЧИЛАРИ ТОМОНИДАН ЎРГАНИЛИШИ
Нарзиев З.–БухДУ “Ислом тарихи ва манбашунослиги, фалсафа” кафедраси катта ўқитувчиси.
Бухоро…………………………………………………………………57

NAJMIDDIN KOMILOV TADQIQOTLARIDA TASAVVUFIY TA’LIMOTNING O‘RGANILISHI
Nusratilloyeva D. – NavDPI, II kurs magistranti.
Navoiy……………………………………………………………58

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ВЗГЛЯДЫПРЕДСТАВИТЕЛЕЙ СУФИЗМА
Азимова Н.Ф.– БУХМТИ, Преподаватель,
Бухара………………………………………………………………59

ИЖТИМОИЙ ФАОЛ АВЛОДНИ ТАРБИЯЛАШДА СОҒЛОМ ТУРМУШ ТАРЗИНИНГ АҲАМИЯТИ
Гадоева Л.Э.–БухДТИ, “Ижтимоий фанлар ” кафедраси ўқитувчиси.
Бухоро……………………………61

ИЛМУ – МАЪРИФАТ ТАРҒИБОТЧИСИ
Жумаева Н.А.– БухДУ,Катта укитувчи,
Бухоро……………………………………………………………………63

СУФИЙСКОЕ УЧЕНИЕ И МИСТИЦИЗМ В ПРОИЗВЕДЕНИЯХ ХУДОЖЕСТВЕННОЙ ЛИТЕРАТУРЫ
Рахматова М.Ш.– НавГПИ.
Навоий……………………………………………………………………………64

QADRIYATLARNI O’RGANISHNING TARIXIY-NAZARIY METODLARI
Omonturdiyev O.– SamDAQI o`qituvchisi
Baxriddinova Z. –Talaba.
Samarqand…………………………………………………………………………65

ЁШЛАР МАЪНАВИЙ КАМОЛОТИДА ТАСАВВУФ ВА ДИНИЙ ТАЪЛИМОТНИНГ АҲАМИЯТИ
Хажиев У.Ш.–УрДУ,
Урганч………………………………………………………………………………………67

ТАСАВВУФ ТАРИҚАТЛАРИДА КОМИЛ ИНСОНГА ХОС ФАЗИЛАТЛАР БАЁНИ
Ҳаққулов Н.Қ.,–СамДАҚИ ўқитувчи,
Самарқанд…………………………………………………………..68

ЖАДИДЧИЛИК ҲАРАКАТИНИНГ ЙИРИК ВАКИЛИ АБДУРАУФ ФИТРАТНИНГ ТАСАВВУФГА МУНОСАБАТИ
Абдивоҳидов С.А.,–СамИВСИ, Ижтимоий фанлар кафедраси ўқитувчиси.
Самарқанд………………..69

ТАСАВВУФ ТАЪЛИМОТИДАИНСОН МАЪНАВИЙ БОРЛИҒИНИНГ ГЎЗАЛЛИШТИРИШ МАСАЛАЛАРИ
Абдуллаев С.Т.–СамДУ, Фуқаролик жамияти ва миллий ғоя кафедраси ассистенти. Самарқанд…. 70

ИМОМ ҒАЗЗОЛИЙ ГНОСТИЦИЗМИ
Музаффаров Ф.Д.–БухДУ Миллий ғоя, ҳуқуқ ва маънавият асослари

кафедраси ўқитувчиси.
Бухоро……………………………………………………………………………………71

BUXOROLIK MUTAFAKKIR IJODIDA KOMIL INSON
Mustaqimova Q.S.–BuxMTI “Tillar” kafedrasi o’qituvchisi.
Buxoro……………………………………………73

ТАСАВВУФДА ИНСОН ВА УНИНГ БАХТ-САОДАТИ МАСАЛАСИ
Эшонкулова Н.А.– НДКИ, катта ўқитувчи,
Навоий…………………………………………………………..74

ПЕДАГОГИЧЕСКИЕ ВЗГЛЯДЫ СУФИЕВ
Мустафаева Л. М.,– БухИТИ Стажер -преподаватель кафедры языков.
Бухара…………………………75

ТАСАВВУФНИНГ МАРКАЗИЙ ОСИЁ ХАЛҚЛАРИ ҲАЁТИДА ТУТГАН ЎРНИ (ЯССАВИЯ МИСОЛИДА)
Саидова З.А. – БМТИ академик лицейи Тарих-ҳуқуқ кафедраси мудири
Якубова С.Ш. - БМТИ академик лицейи тарих фани катта ўқитувчиси.
Бухоро…………………………..77

ТАСАВВУФ ТАЪЛИМОТИ- ЗОҲИДЛИК, ОШИҚЛИК, ОРИФЛИКОРҚАЛИ МАЪРИФАТГА ЕТИШИШДИР
Болтаева З. – Бухоро вилояти ХТХҚТУМОҲМ
“Табиий фанларни ўқитиш методикаси” ўқитувчиси.
Бухоро…………………………………………………78

ОИЛАНИНГ ТИНЧ ВА ХОТИРЖАМЛИГИ ЖАМИЯТ БАРҚАРОРЛИГИНИНГ АСОСИДИР.
Ғафуров Д.О.– БухМТИ “Ижтимоий фанлар” кафедраси ассистенти.
Бухоро……………………………80

TASAVVUF TA’LIMOTIDA BAG’RIKENGLIK G’OYALARINING NAMOYON BO`LISHI
Primqulova M.N.–TATU Samarqand filiali talabasi.
Samarqand………………………………………………...81

3-ШЎЪБА. ЗИЁРАТГОҲЛАР ТУРИЗМИНИ РИВОЖЛАНТИРИШНИНГ ИСТИҚБОЛЛАРИ.

TEMUR VA TEMURIYLAR DAVRIDA ISLOM ME`MORCHILIGI VA SHAHARSOZLIGI
Xayitov Z.U.dots.,– NavDPI,
Navoiy………………………………………………………………………83

НУРОТА ТОПОНИМИНИНГ ЭТИМОЛОГИЯСИГА ДОИР АЙРИМ МУЛОҲАЗАЛАР
Орипов Ў.А., ф.ф.н.,– НавДПИ.
Навоий……………………………………………………………………84

MA’NAVIY KOMILLIKA CHORLOVCHI MASKAN
Abduhakimova Sarvinoz-Tarix fakulteti 1-kurs talabasi
Ilmiy rahbar: prof. Safarova
N.O…………………………………………………………………………86

CREATING AND DEVELOPING TOURISM INUZBEKISTAN, AND ITS ATTRACTIONS AND DESTINATIONS
Iskanova N.P.–NavSPI The Faculty of Foreign Languages
Bobokulova G.J. Student.
Navoiy……………………………………………………………………………87

ЁШЛАРНИНГ ЖИСМОНИЙ ВА МАЪНАВИЙ САЛОҲИЯТЛАРИНИ ТАРБИЯЛАШДА ИЧКИ ТУРИЗМНИНГ ЎЗИГА ХОС ИМКОНИЯТЛАРИ.
Шералиева С.- НДПИ. “Ижтимоий фанлар” кафедраси ўқитувчи.
Навоий………………………………88

O’ZBEKISTONDA TURIZMNI RIVOJLANTIRISH IMKONIYATLARI, MUAMMOLARI VA ISTIQBOLLARI
Usmonov Sh. T.–NavDPI “Maktabgacha ta’lim” kafedrasi katta o’qituvchisi.
Navoiy……………………….89

“SAMARQAND” VA “KATTAQO`RG`ON” TOPONIMLARINING ETIMOLOGIYASIGA DOIR AYRIM MULOHAZALAR
Xudjanazarova S.–NavTK oliy toifali ingliz tili fani o`qituvchisi.
Navoiy…………………………………………90

ZARAFSHON MINTQASIDA TURIZMNING HUDUDIY TASHKIL ETISHNING IQTISODIY JIHATLARI
Davlatov J.M., Rustamova M.R., Norquvvatova U.I.–NavDPI, magistrlar.
Navoiy……………………………91
ХОЖА АҲРОР ВАЛИЙНИНГ НАҚШБАНДИЯ ТАРИҚАТИ ИЛМИЙ-МАЪНАВИЙ ЮКСАЛИШИГА ҚЎШГАН ҲИССАСИ
Исақова З.Р. – фалсафа фанлари номзоди, доцент
Наманган давлат университети Узбекистон…………………………………………………………………… 92

YOSHLAR INTELLEKTUAL TARBIYASIDA AL-XORAZMIY MEROSINING AHAMIYATI
Safarov U. – NavDPI “Ijtimoiy fanlar” kafedrasi,
Navoiy…………………………………………………………93

FAROBIY ASARLARIDA IJTIMOIY MASALALARNING QIYOSIY TAHLILI
Yuldasheva U. – NavDPI “Ingliz tili va adabiyoti” kafedrasi,
Navoiy……………………………………………94

ILMIY-MA’NAVIY MEROSIMIZNING SARCHASHMALARI
SHamsutdinov M.–NavDPI,
Navoiy……………………………………………………………………………95

ILMIY-MA’NAVIY MEROSIMIZNING MILLIY XUSUSIYATLARI
Elchiyeva D. T.– NavDPI “Pedagogika va psixologiya” kafedrasi ,
Navoiy…………………………………….96

BERUNIY MA’NAVIY MEROSINING UMUMBASHARIY AHAMIYATI
Uzakbayeva J.X.–NavDPI, qozoq tili va adabiyoti kafedrasi,
Navoiy……………………………………………97

FAROBIY ARALARIDA UMUINSONIY QADRIYATLAR TAHLILI
Kumakbayeva G.K.– NavDPI, qozoq tili va adabiyoti kafedrasi,
Navoiy……………………………………….98

IBN SINO FALSAFIY QARASHLARIDA GUMANISTIK G’OYALAR
Kushkarbekova M.U. – NavDPI, qozoq tili va adabiyoti kafedrasi,
Navoiy……………………………………..99

ZIYORAT TURIZMI VA SAYYOHLIK SALOHIYATINING YANGI ISTIQBOLLARI
Tojiboyeva Mash’hurabonu Tojiboy qizi
O‘zbekiston Xalqaro islom akademiyasi Islom iqtisodiyoti va xalqaro munosabatlar fakulteti “Ziyorat turizmi” yo‘nalishi I kurs
talabasi…………………………………………………………………………100

ҲАКИМ ТЕРМИЗИЙ - "МИНТАҚА ТАСАВВУФИНИНГ ОТАСИ".
Муродова Д.Ж. п.ф.н. доц.–НавДПИ, педагогика ва психология кафедраси.Навоий…………………..101

TASAVVUFDA KOMIL INSON MASALASI
Sharofova Shaxnoza - Tarix o’qitish metodikasi. NavDPI. Navoiy
Ilmiy rahbar:
f.f.d.N.Safarova…..……………………………………………………………………………..102

INFORMATSION ETIKA SHAKLLANISHIDA ISLOM OMILI

Tilavova U. Q.–NavDPI “Ijtimoiy fanlar” kafedrasi o’qituvchisi.
Navoiy……………………………………..103

ТАСАВВУФ ТАЪЛИМОТИ ВА ИСЛОМ МАЪНАВИЯТИНИНГ РИВОЖЛАНИШИ
Ашуров Ш.Ш. –Навоий, НавДПИ, “Ижтимоий фанлар” кафедраси катта
ўқитувчиси…………………104

НАҚШБАНДИЯ ТАЪЛИМОТИ ҒОЯЛАРИНИНГ НАВОИЙЁНА ТАЛҚИНИ
Ражабова Маърифат Бақоевна
филология фанлари номзоди, доцент
Бухоро давлат университети (Ўзбекистон)
Бозорова Лобар Шароповна, Бухоро вилоят ХТХКТУМОХМ
ўқитувчиси………………………………105

СУЮНДИК МУСТАФО НУРАТОИЙ ИЖОДИДА НАҚШБАНД НАҚЛЛАРИНИНГ ЎЗИГА ХОСЛИГИ
Ражабов Фахриддин Тошпўлотович - НавДПИ.
Навоий……………………………………………………106

IMOM BUXORIY ASARLARINING TARBIYAVIY AHAMIYATI
Cho’liyev E.A. – Navoiy, NavDPI “Umumiy matematika” kafedrasi dotsenti
Qarshiyeva G. – Zarafshon shahar 13-davlat umumta’lim ixtisoslashtirilgan maktab
o’qituvchisi…………107

АБУ МАНСУР АЛ-МОТУРИДИЙ – УМУМБАШАРИЙ АЛЛОМА
Шарипова Н. – НавДПИ, “Миллий ғоя; маънавият асослари ва ҳуқуқ таълими” кафедраси катта
ўқитувчиси…………………………………………………………………………………………………109

TARBIYA JARAYONIDA NAQISHBANDIYA TA’LIMOTINING AHAMIYATI
Qorayeva Latifa– NavDPI huzuridagi XTXQTMOHM - “Pedagogika, psixologiya va ta’lim texnologiyalari” kafedrasi o`qituvchisi
Ro‘ziyeva Gulbahor– NavDPI huzuridagi XTXQTMOHM - “Maktabgacha va boshlang‘ich ta’lim” kafedrasi
o`qituvchisi…………………………………………………………………………………………….110

IBN SINO FALSAFASIDA KOMIL INSON MASALASI
JDPI o’qituvchisi -
I.Ibragimov………………………………………………………………………………111

БУХОРО АТРОФИДАГИ МУҚАДДАС ҚАДАМЖОЛАР
(ҚИЗБИБИ ВА ҲАЗРАТ БИБИ МИСОЛИДА)
Ражабов Ойбек Искандарович ўқитувчи,
Бухоро давлат университети -
(Бухоро)…………………………………………………………………112

TALABA YOSHLAR MA’NAVIY QIYOFASINI SHAKLLANTIRISHDA BAHOVUDDIN NAQSHBANDIYNING ILMIY-PEDAGOGIK MEROSIDAN FOYDALANISH
Toshkent farmatsevtika instituti Ijtimoiy fanlar kafedrasi
“Pedagogika” fani o‘qituvchisi
D.O.Kamalova…………………………………………………………………113

ПАЛОМНИЧЕСТВО ПО ИСТОРИЧЕСКИМ ПАМЯТНИКАМ БУХАРЫ
Бухарский Инженерно-Технологический Институт, кафедра «Языки» Асророва М.У...................114

ТАСАВВУФ ТАЪЛИМОТИДА – НАҚШБАНДИЯ ТАРИҚАТИНИНГ ТУТГАН ЎРНИ
Н.С.Салимсакова, Н.Х.Саминова, Тошкент фармацевтика институти
Ижтимоий фанлар кафедраси
ўқитувчилари…………………………………………………………117

NAQSHBANDIYA TARIQATINING INSON KAMOLOTIDAGI IJTIMOIY-PSIXOLOGIK AHAMIYATI
Safarov Dilmurod - NavDPI huzuridagi XTXQTMOHM –

“Pedagogika, psixologiya va ta’lim texnologiyalari” kafedrasi o`qituvchisi……………………………………………………………………………………….118

HAZRAT SAYYID AMIR KULOL ILMIY MEROSINING YOSHLAR TARBIYASIDAGI AHAMIYATI
Xamrayeva Banu - Navoiy shahar 10-umumiy oʻrta taʼlim maktabi boshlangʻich sinf oʻqituvchisi.………………………………………………………………………………………119

JON STEYNBEKNING “THE WINTER OF OUR DISCONTENT” (“QAYG`ULARIMIZ ZIMISTONI”) ROMANIDA BOSH QAHRAMON TALQINI HAMDA YOZUVCHINING OBRAZ YARATISH MAHORATI
Buxoro davlat universiteti II bosqich magistratura talabasi Muxtorova Maftuna 120

ТАСАВВУФНИ АНГЛАШ – ҲАЁТНИ АНГЛАШ ДЕМАКДИР
Қулдошев А.Т. ф.ф.д.,– (PhD). СамДАҚИ Ижтимоий фанлар кафедраси мудири,
Зиётова А.Э.,– СамДАҚИ Ижтимоий фанлар кафедраси катта ўқитувчиси.Самарқанд...121

.

ЖАҲОН МАДАНИЙ ЦИВИЛИЗАЦИЯСИ КОНТЕКСТИДА ХОЖАГОН, НАҚШБАНДИЯ ТАСАВВУФИЙ ТАЪЛИМОТЛАРИ ИЛМИЙ-МАЪНАВИЙ МЕРОСИНИНГ УМУМБАШАРИЙ АҲАМИЯТИ
Халқаро илмий анжуман
27-28 май, 2019 Навоий, Ўзбекистон

THE UNIVERSAL SIGNIFICANCE OF SCIENTIFIC-SPIRITUAL HERITAGE OF HOJAGON, NAQSHBANDI SUFI TEACHINGS IN THE CONTEXT OF WORLD CULTURAL CIVILIZATION
International scientific conference
May 27-28, 2019 Navoi, Uzbekistan

ОБЩЕЧЕЛОВЕЧЕКОЕ ЗНАЧЕНИЕ НАУЧНО-ДУХОВНОГО НАСЛЕДИЯ СУФИЙСКОГО УЧЕНИЯ ХОДЖАГОН, НАКШБАНДИЯ В КОНТЕКСТЕ МИРОВОЙ КУЛЬТУРНОЙ ЦИВИЛИЗАЦИИ
Международная научная конференция
27-28 май, 2019 Навоий, Узбекистан

Масъул муҳаррир: Н.Сафарова
Техник муҳаррир: М.Норқобилов

©Навоий давлат педагогика институти, 2019 й.
Босишга рухсат берилди: 30.04.2019 й. Қоғоз бичими 80х64 1/8
Ҳажми 13,3 босма табоқ. Адади 100 нусха.
Босмахона манзили: Навоий шаҳри, Ибн Сино кўчаси 45–уй,
НавДПИ кичик босмахонаси